

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları hakkındaki Kanuna bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Sağlık ve Sosyal Yardım ve Bütçe komisyonları raporları (1/743)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2708, 6/208

22 . I . 1954

Büyük Millet Meclisi yüksek Reisliğine

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında adı geçen Vekâletçe hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 15 . I . 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun ve esbabı mucibe lâyihalarının ilişikleriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Sağlık merkezleri :

1. Asrımızın sıhhiyeciliği, bir taraftan hasta fertleri kurtarmakla beraber diğer taraftan da fertleri koruma esaslarına dayanmakta; ve memleketin nüfus artımı hastalıkların artma veya yayılmasının önlenmesi, ölümlerin azaltılması ancak koruyucu tababet teşkilâtı ile temin olunabilmektedir.

Bu itibarla yabancı memleketler sağlık teşkilâtında olduğu gibi memleketimizin her kasabasının muhtaç bulunduğu sağlık merkezlerinin sayısı 1950 yılında 21 iken aradan geçen üç senede 121 e yükselmiş bu suretle halkın en yakın sağlık yurdu haline gelen bu müesseselere rağbet artmış buna sahip olan her kasaba halkının son derece memnun oldukları yapılan seyahatlerde müşahede edilmiştir.

Vatandaşların ilk tedavilerinde ve hastalıklardan korunma tedbirlerinde tıp icaplarının zamanında tatbik edilmesi mevzuunda ehemmiyet atfı aslâ ihmal götürmeyecek olan bu dâvanın ilk basamağında alınan neticelerin dahi bir kıymet olduğunu şüphe götürmez bir hakikat olarak kabul ve kaydetmek lâzımdır. Gerek malî ve gerekse eleman imkânları göz önünde tutularak 1953 yılındaki mevcuda 30 sağlık merkezinin daha ilâvesi pek faydalı olacağı ve 30 kasaba halkının bu hayırlı müesseseye kavuşacağı, bu suretle halkın sağlığına metotlu olarak hizmet edilmiş bulunacağı mülâhaza ve kanaati ile 6 aylığı 303 000 liraya bâliğ olan 210 kadronun teklifi yapılmıştır.

Doğum ve çocuk bakım evleri :

2. Çocukların ölümünü önleme ve anaların sıhhatlerini koruma mücadelesinde en kudretli şefkat yuvası olan doğum ve çocuk bakım evlerinden, memleketin coğrafi durumu ve nüfus kesafeti

nazara alınarak görülen ihtiyacın icabı ve mahalli halkın talebi ile biri Çankırı ve diğeri İsparta'da olmak üzere 1954 yılında iki doğum ve çocuk bakım evi daha vücuda getirilmek üzere 6 aylığı 31 800 liraya baliğ olan 20 kadronun teklifi yapılmıştır.

Ebe Hemşire okulları :

3. Hastabakıcı ve lâborant yetiştirme okulu adının ortaokul mezunları için cazip bir unvan olarak telâkki edilmediğinden bu okulların adının (Hemşire - Ebe ve Hemşire Lâborant okulları) olarak değiştirilmesi uygun bulunmuştur.

İhali faaliyette bulunan 7 okulun kültür dersleri arasındaki askerlik ve beden eğitimi derslerinin mevcut kadro ile tedrisi mümkün olmadığından 7 aded 20 liralık askerlik ve 7 aded 30 liralık kültür dersi öğretmen kadrolarının ilâvesi zaruri bulunmuş 6 aylık tutarı 16 800 liraya baliğ olmuştur.

Kanser Enstitüsü :

4. Amerika'da beş sene çalışmak suretiyle bulunduğu müessese ve fakültelerin takdirini kazanarak profesörlük payesine ulaşmış bir mütehassıs halen Ankara Nümune Hastanesinde çalıştırılmakta ve bu hususta staj ve tetkiklerde bulunmak üzere iki mütehassıs 1953 yılında Amerika'ya gönderilmiş bulunmaktadır. Memleketimizin çok muhtaç bulunduğu kanser enstitüsünün önümüzdeki yıllarda teessüs etmesine lüzumu mutlak bulunluğundan 6 aylık tutarı 14 550 liraya baliğ olan beş kadro teklif edilmiştir.

Sıtma savaş memurları :

5. 5880 sayılı Kanunun geçici maddesinde (Bu kanunun yayımı tarihinde müstahdem olan sağlık koruyucularının 4871 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinden istifadeye devam ederler) denilmekle bir kere daha teyidedilmiş bu hükümden istifade etmek suretiyle aylığa geçmeye hak kazanmış ve beş yıllık sürelerini doldurmuş olup kursa hazırlanmış bulunan sağlık koruyucularından 300 adedinin kursa tâbi tutulması lâzımgeldiğinden 15 lira aylıklı 300 kadronun 270 000 lira tutan ödeneğinin teklifine kanunen mecburiyet hâsıl olmuştur.

Köy Sağlık memurları :

6. 3 senelik hizmet süresini bitirerek 1954 yılında 5479 sayılı Kanun gereğince maaşlı kadroya geçmeye hak kazanmış olan 197 stajyer köy sağlık memurunun (L) cetvelinde mevcut 25 kadrosunun fiili kadroya eklenmesine ve 172 kadronun yeniden ihdasına lüzum görülmüştür. 133 000 liralık ödenek teklif edilmiştir.

7. Baltalimanı Kemik ve Mafsal Veremi Hastanesi ile Beyoğlu İlk Yardım Hastanesine ilâve edilen hasta yatakları iş hacmini artırmış olması sebebiyle emsali hastanelerin baştabip ek görev tazminatlarının seviyesine çıkarılması zaruri bulunmuş ve 100 er lira olan munzam vazife tazminatlarının 200 er liraya çıkarılması mecburiyeti hâsıl olduğundan (2) sayılı cetvelde tadilat yapılmıştır.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu

T. B. M. M.

**Sağlık ve Sosyal
Yardım Komisyonu
Esas No. 1/743
Karar No. 7**

30 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa Bâzi Hükümler Eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun lâihyası Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti mümessili huzuriyle görüşüldü.

Günden güne genişliyen vekâlet teşkilât ve müesseselerine eleman temini gayesiyle değiştirilmesi istenilen kadro cetvellerinin tetkikinde, mevcut olan ve 1954 senesinde faaliyete geçecek bulunan Sağlık müesseselerine bu kadroların verilmesinin yerinde olduğu tesbit edildi.

Sağlık merkezlerine 210 kadro ilâve edilmektedir. Komisyonumuz; evvelece kadroları verilmiş ve bina ve malzemesi hazır olan ve şimdiye kadar eleman bulunmaması yüzünden faaliyete geçirilemeyen sağlık merkezlerine tabip ve sair hizmetlilerin tâyini ile bir an evvel halkın hizmetine açılmalarını ve açılmış olan sağlık merkezlerinin de daha fazla vakit kaybetmeden gayelerine uygun bir şekilde çalışmalarının temini temenniye şayan görmüştür.

Doğum ve çocuk bakım evleri için yirmi kadro talep edilmektedir. Doğum ve çocuk bakım evleri hem koruyucu ve hem de sosyal hizmet ifa ettiklerinden adedlerinin artırılarak hiç olmazsa her vilâyet merkezinde bir müessesenin faaliyete geçmesinin temini çok yerinde olacaktı.

Hastabakıcı ve lâborant yetistirme okullarının adlarının (hemşire - ebe ve hemşire - lâborant okulları) olarak değiştirilmesi teklif edilmiştir. Hemşire yetistirmekte bulunan okulların adlarının hasta bakıcı okulları olarak kalması hakikaten uygun değildir. Yalnız, burada yetişecek ebe ve lâborantların esas vasıfları hemşire olduğuna göre okulun isminin de (ebe - lâborant hemşire okulu) şeklinde olması daha uygun görülmüştür.

İhdas edilmesi derpiş edilen kanser enstitüsü memlekete çok hayırlı hizmetler ifa edecektir. Talebedilen beş kadro ile bu enstitünün

bir nüvesi kurulmuş olacaktır.

5680 sayılı Kanun gereğince aylığa geçmeye hak kazanan 300 sağlık koruyucusunun bu haklarının tanınması için 300 kadro talebedilmektedir ki komisyonumuz bu talebi yerinde görmüştür.

Aynı suretle 5479 sayılı Kanun gereğince maaşlı kadroya geçmeye hak kazanmış köy sağlık memurları için istenilen 172 kadro muvafık görülmüştür.

Balta İdmanı Kemik ve Mafsal Veremi ve Beyoğlu İlk Yardım hastaneleri baştabiplik tazminatının 100 liradan 200 liraya çıkarılması talebi de görülen hizmet nazarı itibara alınarak muvafık bulunmuştur.

Maddelerin müzakeresinden sonra ekseriyetle tümü kabul edilen kanun lâihyası havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Sağlık ve Sosyal Yardım

Komisyonu Reisi

Konya

S. S. Burçak

Kâtip

İzmir

N. İncekara

Bilecik

Talât Oran

İmzada bulunamadı

Kars

E. Oktay

Kocaeli

H. Türkand

Seyhan

Söz hakkım mahfuz

C. Türk

Sivas

N. Ağacıkoğlu

Sözcü

Coruh

A. R. Sağlıklar

Afyon K.

A. Tan

Çankırı

Kenan Çiğdem

İmzada bulunamadı

Kocaeli

Z. Atıç

Kocaeli

E. Vassaf

Sinob

A. Sükrü Şavlı

İmzada bulunamadı

Sivas

Bahattin Taner

İmzada bulunamadı

Tekirdağ

Z. Erataman

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/743

Karar No. 103

10. II. 1954

Yüksek Reisliğe

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bâzı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvellerinde değişiklik yapılması hakkında adı geçen vekâletçe hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 22. I. 1954 tarihli ve 6/208 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde de tafsilen arz ve izah edildiği veçhile tesis edilmiş olan sağlık merkezleri doğum ve çocuk bakım evleri için lüzumu olan kadroların ihdası maksadiyle sevk edilmiş ve bu kadrolara olan ihtiyaç da komisyonumuzca kabul edilerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesi ile bağlı (2) sayılı cetvelde kelime değişikliği yapılmak suretiyle ikinci maddesi cetvelleriyle birlikte IIÜkümetin teklifi ve 3 nü maddesi Sağlık ve

Sosyal Yardım Komisyonunun değiştirilmesi 4 ve 5 nci maddeleri de şeklen değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Lâyiha, 1954 yılı Muvazenei Umumiye kanunu lâyihası ile olan ilgisi bakımından öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis

Rize

İ. Akçal

Sözcü

Sivas

H. İmre

Kâtip

Siird

B. Erden

Reis V.

İstanbul

H. Hüsman

Bu Rapor Sözcüsü

Seyhan

S. Barı

Antalya

A. Sarıoğlu

İmzada bulunamadı

Diyarbakır

M. Ekinci

İstanbul

F. Sayımer

Ordu

R. Aksoy

Eskişehir

A. Potuoğlu

Konya

R. Birand

Rize

O. Kavrakoğlu

İstanbul

S. Oran

Mardin

R. Erten

Siird

M. D. Süalp

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bazı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — 11 . II . 1946 tarihli ve 4862 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelden bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve (2) sayılı cetvelde derece, memuriyeti, aded ve maaşları yazılı memuriyetler eklenmiştir.

MADDE 2. — Aynı kanuna bağlı (2) sayılı cetvelden bu kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmış (4) sayılı cetvelde memuriyet ve ücretleri yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 3. — Mezkûr kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı Hastabakıcı ve Lâborant Yetiştirme okulları unvanı kaldırılarak yerine (Hemşire - Ebe ve Hemşire - Lâborant okulları) unvanı konulmuştur.

MADDE 4. — Bu kanun 31 . VIII . 1954 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilleri yürütür.

Başvekil

A. Menderes
Devlet Vekili

Devlet Vekili
C. Yardımcı

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa Bazı Hükümler Eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Mezkûr kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı Hastabakıcı ve Lâborant Yetiştirme okulları unvanı kaldırılarak yerine (Ebe - Lâborant Hemşire okulları) unvanı konulmuştur.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti Kuruluş ve Memurları Kanununa bazı hükümler eklenmesine dair olan 4862 sayılı Kanuna bağlı kadro cetvelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — 11 . II . 1946 tarihli ve 4862 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelden bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı kadrolar çıkarılmış ve (2) sayılı cetvelde derece, memuriyeti, aded ve maaşları yazılı kadrolar eklenmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun 31 . VIII . 1954 tarihinden itibaren mer'idir. *

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım vekilleri memurdur.

Hü.

S. ve S. Y. K.

B. K.

Adalet Vekili
O. Ş. Çiçekdağ
Millî Savuma Vekili
K. Yılmaz
İçişleri Vekili
E. Menderes
Dışişleri Vekili
F. Köprülü
Maliye Vekili
H. Polatkan
Millî Eğitim Vekili
R. S. Burçak
Bayındırlık Vekili
K. Zeytinoğlu
Ekonomi ve Ticaret Vekili
Fethi Çelikbaş
Sağlık ve So. Yardım Vekili
Dr. E. H. Üstüncü
G. ve Tekel Vekili
E. Kalafat
Tarım Vekili
N. Ökmen
Ulaştırma Vekili
Y. Üresin
Çalışma Vekili
H. Erkmen
İşletmeler Vekili

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[1] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
<i>Hastabakıcı ve Lâborant Yetiştirme okulları</i>			
8	Müdür (Tabip)	7	50
9	Öğretmen	49	40
11	Yardımcı öğretmen	28	30
9	Talim hemşiresi	7	40

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maas
İLLER KURULUŞU				<i>Doğum ve Çocuk Bakım evleri İdari memurları</i>			
<i>Sağlık merkezleri</i>				11	Yönetim memuru ve aynivat mutemedi	2	30
6	Tabip	6	70	12	Mutemet ve satınalma memuru	2	35
7	»	12	60	12	Depo ve ambar memuru	2	25
8	»	21	50	13	Kâtip	2	20
9	»	21	40	<i>Sıtma Savaş Bölge Başkanlıkları</i>			
11	Ziyaretçi başhemsire	30	30	14	Sıtma savaş memurları	300	15
12	» hemsire	15	25	<i>Hemşire - Ebe ve Hemşire - Lâborant okulları</i>			
13	» »	15	20	8	Müdür	7	50
12	Ebe	15	25	9	Öğretmen	49	40
13	»	15	20	11	Yardımcı öğretmen	28	30
12	Sağlık memuru	15	25	9	Talim hemşiresi	7	40
13	» »	15	20	11	Kültür dersi öğretmeni	7	30
12	Depo ve ambar memuru	15	25	13	Askerlik dersi öğretmeni	7	20
13	» » »	15	20	<i>Köy Sağlık Teşkilâtı</i>			
<i>Doğum ve Çocuk Bakım evleri</i>				13	Köy sağlık memuru	172	20
5	Mütehassıs	2	80	<i>Kanser Enstitüsü</i>			
6	»	2	70	4	Röntgen mütehassısı	1	90
12	Ebe	2	25	6	Veteriner	1	70
13	»	2	20	5	Bakteriyolog	1	80
10	Başhemsire (Ebe)	2	35	6	Fizik mütehassısı	1	70
12	Hemsire	2	25	9	Hayvan sağlık memuru	1	40

[3] SAYILI CETVEL

Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
Baltalımanı Kemik ve Mafsalları Hastanesi	1	100
Baltalımanı Kemik ve Mafsalları Hastanesi	1	100

[4] SAYILI CETVEL

Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
Sağlık merkezleri baştabipleri	30	60
Doğum ve Çocuk Bakım evleri	2	100
Baltalımanı Kemik ve Mafsalları Hastanesi Baştabibi	1	200
Beyoğlu İlk Yardım Hastanesi Baştabibi	1	200

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonunun değişikliğine bağlı cetvel

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
	<i>İller kuruluşu</i>				<i>Doğum ve Çocuk Bakım evleri İdari memurları</i>		
	<i>Sağlık merkezleri</i>						
6	Tabip	6	70	11	Yönetim memuru ve ayniyat mutemedi	2	30
7	»	12	60	12	Mutemet ve satınalma memuru	2	25
8	»	21	50	12	Depo ve ambar memuru	2	25
9	»	21	40	13	Kâtip	2	20
11	Ziyaretçi başhemsire	30	30		<i>Sıtma savaş bölge başkanlıkları</i>		
12	» hemşire	15	25	14	Sıtma savaş memurları	300	15
13	» »	15	20		<i>Ebe - Lâborant Hemşire okulları</i>		
12	Ebe	15	25	8	Müdür	7	50
13	»	15	20	9	Öğretmen	49	40
12	Sağlık memuru	15	25	11	Yardımcı öğretmen	28	30
13	» »	15	20	9	Talim hemşiresi	7	40
12	Depo ve ambar memuru	15	25	11	Kültür dersi öğretmeni	7	30
13	» » »	15	20	13	Askerlik dersi öğretmeni	7	20
	<i>Doğum ve Çocuk Bakım evleri</i>				<i>Köy Sağlık Teşkilâtı</i>		
5	Mütehassıs	2	80	13	Köy sağlık memuru	172	20
6	»	2	70		<i>Kanser Enstitüsü</i>		
12	Ebe	2	25	4	Röntgen mütehassısı	1	90
13	»	2	20	6	Veteriner	1	70
10	Başhemsire (Ebe)	2	35	5	Bakteriyolog	1	80
12	Hemşire	2	25	6	Fizik mütehassısı	1	70
				9	Hayvan sağlık memuru	1	40

Bütçe Komisyonunun değiştirilişine bağlı cetvel

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
					<i>Doğum ve Çocuk Bakım evleri İdare memurları</i>		
	<i>İller Kuruluş</i>			11	Yönetim memuru ve ayniyat mutemedi	2	30
	<i>Sağlık merkezleri</i>			12	Mutemet ve satınalma memuru	2	25
6	Tabip	6	70	12	Depo ve ambar memuru	2	25
7	»	12	60	13	Kâtip	2	20
8	»	21	50		<i>Sıtma savaş bölge başkanlıkları</i>		
9	»	21	40	14	Sıtma savaş memurları	300	15
11	Hemşire	30	30		<i>Ebe - Lâborant Hemşire okulları</i>		
12	»	15	25	8	Müdür	7	50
13	»	15	20	9	Öğretmen	49	40
12	»	15	25	11	Yardımcı öğretmen	28	30
13	»	15	20	9	Talim hemşiresi	7	40
12	Sağlık memuru	15	25	11	Kültür dersi öğretmeni	7	30
13	»	15	20	13	Askerlik dersi öğretmeni	7	20
12	Depo ve ambar memuru	15	25		<i>Köy Sağlık Teşkilâtı</i>		
13	»	15	20	13	Köy sağlık memuru	172	20
	<i>Doğum ve Çocuk Bakım evleri</i>				<i>Kanser Enstitüsü</i>		
5	Mütehasısı	2	80	4	Röntgen mütehasısı	1	90
6	»	2	70	6	Veteriner	1	70
12	Hemşire	2	25	5	Bakteriyolog	1	80
13	»	2	20	6	Fizik mütehasısı	1	70
10	»	2	35	9	Hayvan sağlık memuru	1	40
12	»	2	25	6	Kimyager	1	70

Bütçe Komisyonunun değiştirilişine bağlı cetveller

1, 3 ve 4 sayılı cetveller aynen kabul edilmiştir.